

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СӘМӘКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

« 24 » сентябрь 2020 ел

№ 8

Сәмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты
Житәкчесе һәм Башкарма комитеты
вазыйфай затлары тарафыннан
гражданның мөрәжәгатьләрен карау
буенча эш тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында»
2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 2006 елның 2
маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданның
мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан
Республикасы Законы, Сәмәкәй авыл жирлеге уставы нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. Сәмәкәй авыл жирлеге вазыйфай затлары тарафыннан гражданның мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхси кабул итү тәртибен расларга (алга таба – тәртип).
2. Сәмәкәй авыл жирлегенә жирле үзидәрә органнарына гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча әлеге тәртибкә таянып эш итәргә тәкъдим итәргә.
3. Граданның мөрәжәгате буенча эш оештыруны, аларны үз вакытында карауны һәм үтәлешен контрольдә тоту тотуны Сәмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесенә (башлыгына) йөкләргә.
4. Җаваплы затларны билгеләргә:
- гражданның мөрәжәгатьләрен, шул исәптән шәхси кабул итү вакытында кәргән, авыл жирлеге жирле үзидәрә органнарына почта элементәсе, электрон документ әйләнеше системасы, муниципаль районның интернет-кабул итү бүлмәсе аша язмача килгән гражданның мөрәжәгатьләрен үз вакытында теркәү, гражданның язма мөрәжәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларның үтәлешен контрольдә тоту буенча вазыйфай бурычлары нигезендә Сәмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе урынбасары Абзалутдинова Светлана Вениамин кызын.
5. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://tukay.tatarstan.ru>) урнаштырырга.
6. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгында калдырам.

Сәмәкәй авыл жирлеге
Башкарма комитеты Житәкчесе

И.М.Усманов

Сәмәкәй авыл жирлеге вазыйфай затлары тарафыннан гражданнарнын мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхси кабул итү тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Сәмәкәй авыл жирлеге вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карауның һәм шәхси кабул итүнең әлеге тәртибе (алга таба – тәртип) «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнә.

1.2. Әлеге тәртип белән Россия Федерациясе гражданының (алга таба – граждан) Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе белән беркетелгән жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итү хокукын гамәлгә ашыруга бәйле хокукый мөнәсәбәтләр жайга салына, шулай ук Сәмәкәй авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары (алга таба – орган һәм вазыйфай затлар) тарафыннан гражданнарнын мөрәжәгатьләрен карау тәртибе билгеләнә.

2. Әлеге нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр

2.1. Граждан мөрәжәгате (алга таба – мөрәжәгать) – жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма рәвештә яисә электрон документ формасында жиберелгән тәкъдим, гариза яки шикаять, шулай ук гражданның дәүләт органына, жирле үзидарә органына телдән мөрәжәгате;

2.2. тәкъдим – гражданның законнарны һәм башка норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрен үстерү, дәүләт һәм жәмгыять эшчәнлегенә социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча рекомендациясе;

2.3. гариза – гражданның аның конституция хокукларын һәм ирекләрен яки башка затларнын конституция хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында үтенече, яисә законнар һәм башка норматив хокукый актлар бозылу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, яисә күрсәтелгән органнарнын һәм вазыйфай затларнын эшчәнлегенә тәнкыйть;

2.4. шикаять – гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен яисә башка затларнын хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклау турында үтенече;

2.5. вазыйфай зат – хакимият вәкиле функцияләрен даими, вакытлыча яисә махсус вәкаләт буенча башкаручы яисә жирле үзидарә органында оештыру - идарә итү, административ - хужалык функцияләрен башкаручы зат.

2.6. коллектив мөрәжәгать дигәндә ике яки аннан күбрәк гражданның, гражданнар, шул исәптән юридик затлар берләшмәләре мөрәжәгате, шулай ук

тавыш бирү яки митингта яисә жыелышта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать аңлашыла.

3. Гражданнарның язма рәвештә язылган мөрәжәгатьләре

3.1. Гражданнарның язмача мөрәжәгатьләре тәкъдимнәр, гаризалар һәм шикаять рәвешендә керә.

3.2. Гражданның язма рәвештә баян ителгән мөрәжәгәте мөрәжәгать жибәрелә торган жирле үзидарә органының исемен һәм адресын яисә тиешле вазыйфай затның фамилиясен, исемен, атасының исемен, яисә тиешле затның вазыйфасын, шулай ук тәкъдимнең, гаризаның яки шикаятьнең асылын баян итүне, үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысын – булган очракта), жавап жибәрелергә тиешле почта адресын, мөрәжәгатьне янадан адреслау турында хәбәрнамәне, шәхси имзаны һәм датаны үз эченә алырга тиеш.

3.3. Органга яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгать законнарда һәм әлеге тәртиптә билгеләнгәнчә каралырга тиеш. Мөрәжәгатьтә граждан үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы – булган очракта), жавап жибәрелергә тиешле электрон почта адресын, мөрәжәгатьне янадан адреслау турында хәбәрнамәне мәжбүри рәвештә күрсәтә. Граждан мондый мөрәжәгатькә кирәкле документларны һәм материалларны электрон формада теркәргә хокуклы.

3.4. Гражданнар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яки Россия Федерациясе халыкларының телсә кайсы башка телендә мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гражданнарның тәкъдимнәренә, гаризаларына, шикаятьләренә жавап мөрәжәгать телендә бирелә. Мөрәжәгать телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

3.5. Аларны хәл итү орган компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгатьләр, аларны теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфай затка, мөрәжәгать жибәргән гражданга мөрәжәгатьне янадан адреслау турында хәбәр итеп, әлеге тәртипнең 1.5 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш, жибәрелә. Шул ук вакытта хәбәрнамәнең текстында Федераль законның тиешле статьясына сылтама булырга тиеш.

3.6. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә орган яисә вазыйфай зат компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчермәсе теркәлгәннән соң жиде көн эчендә тиешле органнарга яисә тиешле вазыйфай затларга жибәрелә.

3.7. Карарына яисә гамәл кылуына (гамәл кылмавына) дөгъва белдерелгән органга яисә вазыйфай затка шикаятьне карауга жибөрү тыела.

3.8. Әлеге тыюга бәйлә рәвештә, шикаятьне мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка жибөрү мөмкин түгел, шикаять тиешле карарга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) билгеләнгән тәртиптә судка шикаять бирү хокукын аңлатып, гражданга кире кайтарыла.

3.9. Язма мөрәжәгать тексты тәкъдимнең, гаризаның яки шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәгән очракта, мөрәжәгатькә жавап бирелми һәм ул аларның компетенциясе нигезендә органга яисә вазыйфай затка каралуга

жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

3.10. Мөрәжәгать жибәргән гражданның фамилиясе яки җавап жибәрелергә тиешле почта адресы булмаган язма мөрәжәгатькә җавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә эзерләне торган, эшләне торган яисә башкарылган хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында мәгълүматлар булса, мөрәжәгать теркәлергә һәм органга компетенциясе нигезендә жибәрелергә тиеш.

3.11. Гражданның вазыйфай затларына шәхсэн яисә үз вәкиле аша мөрәжәгать итәргә хокуклы.

3.12. Суд карарына шикаять белдерелә торган мөрәжәгать, теркәлгән көннән жиде көн эчендә, әлеге суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, мөрәжәгать жибәргән гражданга кире кайтарыла.

3.13. Әгәр кәргән мөрәжәгатьтә әдәпсез яисә мәсхәрәле гыйбарәләр, вазыйфай затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булса, ул анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз калдырылырга мөмкин. Бу очракта мөрәжәгать жибәргән гражданга мөрәжәгать итү хокукын явыз ният белән куллануга юл куймау турында хәбәр ителә.

3.14. Гражданның язма мөрәжәгәтендә элегрәк жибәрелгән мөрәжәгатьләргә бәйле рәвештә, ана асылы буенча берничә тапкыр язма җаваплар бирелгән сорау булган, шул ук вакытта мөрәжәгатьтә яңа дәлиләр яки хәлләр китерелмәгән очракта, күрсәтелгән мөрәжәгать һәм элек жибәрелгән мөрәжәгатьләр бер үк вазыйфай затка берничә тапкыр юнәлтелгән шартта, вазыйфай зат чираттагы мөрәжәгатьнен нигезсезлегенә һәм әлеге мәсьәлә буенча граждан белән язылышуну туктату турында карар кабул итәргә хокуклы. Бу карар турында мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

3.14.1 Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә органның рәсми сайтында 3.3 пункты нигезендә урнаштырылган сорауны үз эченә алган мөрәжәгать кәргән очракта, мөрәжәгатьне теркәгән көннән жиде көн эчендә мөрәжәгатьне жибәргән гражданга Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә мөрәжәгатьтә куелган сорауга җавап урнаштырылган рәсми сайтның электрон адресы хәбәр ителә, шул ук вакытта суд карарына шикаять белдерелгән мөрәжәгать кире кайтарылмый.

3.15. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләнен асылы буенча җавап дәүләт яки Федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрне игълан итмичә бирелергә мөмкин булмаган очракта, мөрәжәгать жибәргән гражданга әлеге мәгълүматларны хәбәр итү мөмкин булмауга бәйле рәвештә, анда куелган мәсьәләнен асылы буенча җавап бирү мөмкинлегенә булмау турында хәбәр ителә.

4. Гражданның язмача мөрәжәгатьләрен кабул итү, теркәү һәм исәпкә алу

4.1. Почта жибәрүләрендә булырга мөмкин шартлаткыч, агулы һәм башка куркыныч әйберләргә үз вакытында ачыклау һәм йогышсызландыру максатында, аларны тышкы яктан карау үткәрелә. Мондый әйберләр ачыкланган яки аларның булуына шик туган очракта, почта жибәрүләре белән алга таба һәр эш кичекмәстән туктатыла һәм куркынычсызлык органының тиешле бүлекчәсә белгече чакырыла.

Белгеч чакырту белән бер үк вакытта почта жиберүләрен мәжбүри изоляцияләп, куркынычсызлык чаралары да күрелергә тиеш.

Террорчылык актларын һәм башка жинаятьләрне кылу куркынычы булган язма мөрәжәгатьләрне алганда, оператив-эзләү чараларын һәм тикшерү гамәлләрен үткәргәндә файдаланылырга мөмкин булган эзләрне саклау өчен чаралар күрелә.

4.2. Язма мөрәжәгатьләрне кабул иткәндә, аларнын адресларынын дәрәслеге тикшерелә. Билгеләнеше буенча китерелмәгән хатлар ачылмаган хәлдә кичекмәстән элемент почта предприятиесенә адресатка жиберү өчен кире кайтарыла.

Конвертларны ачканда, аларда хат һәм конвертка теркәлгән документлар (ертылган документлар беркетелә) тикшерелә, кергән документлар (паспорт, хәрби билет, хезмәт кенәгәсе, пенсия таныклығы һ.б., шулай ук фотографиялар һәм хатка башка кушымталар) хат текстының алдына скрепка белән беркетелә. Кушымта яки хат текстының юклыгы ачыкланган очракта, конвертка текрәлә торган белешмә төзелә һәм бу хакта гражданга хәбәр ителә.

4.3. Барлык язма мөрәжәгатьләр органга яисә вазыйфай затка кергән көннән өч көн эчендә теркәлә. Һәр мөрәжәгатькә тәртип буенча теркәү номеры бирелә. Һәр яңа календарь елында янадан кергән мөрәжәгатьләрнең нумерациясе беренче номердан башлана.

4.4. Кәгазьдә кергән язма мөрәжәгатьләр мәжбүри рәвештә сканерлана һәм электрон документ әйләнеше системасына йөкләнә.

4.5. Граждан шикаятендә күрсәтелгән белешмәләр ахыргы карарны чыгару өчен житәрлек булмаганда, гамәлләренә шикаять белдерелә торган учреждениедән яки заттан тикшерү материаллары, карар кабул итүнең нигезлегенә турында бәяләмә белән соратып алына.

4.6. Әгәр барлык сораулар каралса, алар буенча тиешле чаралар күрелсә һәм гамәлдәге законнарда туры килә торган тулы җаваплар бирелсә, гражданның хатлары хәл ителгән дип санала.

4.7. Башкаручы тарафыннан эзерләнгән мөрәжәгатькә җавап проекты орган житәкчесенә яки компетенцияләре нигезендә мөрәжәгатьләргә җавапларны имзаларга вәкаләтле затларга кул куюга тапшырыла. Башкаручы (кул куйган затлар белән бер үк вакытта) җавапларның эчтәлегенә, ачыклығы һәм төгәллегенә, норматив актларга сылтамаңның дәрәслегенә өчен җаваплылыкка ия.

4.8. Органның вазыйфай затлары:

а) мөрәжәгатьне объект, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны тәэмин ителәр, кирәк булган очракта - мөрәжәгать жибергән граждан катнашында;

б) мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны башка дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфай затлардан, шул исәптән электрон формада соратып алалар, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш;

в) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яки яклауга юнәлдерелгән чаралар күреләр;

г) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, әлегә тәртипнең 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11 пунктларында күрсәтелгән очраклардан тыш, язма җаваплар биреләр;

д) гражданга аның мөрәжәгатен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфай затка аларның компетенциясенә нигезендә карау өчен жиберү турында хәбәр ителәр.

4.9. Мөрәжәгатьне караганда, мөрәжәгатьтәге мәғлүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәғлүматларны анын ризалыгынан башка хәбәр итү рәхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә хәл итү компетенциясенә кергән органга яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгать жиберү мөрәжәгатьтәге мәғлүматларны тарату булып тормый.

4.10. Гражданның язмага мөрәжәгатьләргә теркәү көннән 30 көн эчендә карала.

4.11. Мөрәжәгатьләргә карау срогы башлану дип аларны теркәү көне санала. Мөрәжәгатьләргә карау срогы тәмамлану дип мөрәжәгать авторына җавапка имза кую датасы санала.

4.12. Билгеләнгән тәртиптә каралган мөрәжәгатьләр буенча карарлар чикләнгән файдаланудагы хезмәт мәғлүматына керә алмый.

4.13. Язма мөрәжәгатькә җавап орган житәкчесе тарафыннан аларның компетенциягә нигезендә имзаланган. Җавап граждан күрсәتكән адреска жиберелә.

Мөрәжәгатькә җавап электрон документ формасында мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча һәм язма формада кергән мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча язма формада жиберелә.

Моннан тыш, билгесез затлар даирәсә мәнфәгатьләргә кагылган тәкъдимне, гаризаны яки шикәятне үз эченә алган мөрәжәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карарына карата шикәят белдерелә торган мөрәжәгатькә җавап, шул исәптән суд карарына шикәят бирү тәртибен аңлатып, Интернет мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә органның рәсми сайтында әлеге тәртипнең 4.11 пункты таләпләрен үтәп урнаштырылырга мөмкин.

5. Коррупция юнәлеше фактлары буенча гражданнар мөрәжәгатьләргә белән эшләү тәртибе

5.1. Коррупциягә каршы хокук бозулар турында мәғлүмат ачыкланган мөрәжәгатьне алдан карау процедурасын уздырганнан соң, мөрәжәгать кичекмәстән орган житәкчесенә тапшырыла.

Житәкче резолюцияләр куя һәм башкаручыларны билгели. Мөрәжәгатьне карау аерым контрольгә куела.

5.2. Карары яки гамәл кылуы (кылмавы) мөрәжәгать итү предметы булып торган органга яисә вазыйфай затка мөрәжәгать жиберелми.

5.3. Мөрәжәгатьтә әзерләнгән торган, эшләнгән торган яисә башкарылган хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында мәғлүматлар булса, мөрәжәгать теркәлә һәм органга компетенциягә нигезендә жиберелә.

5.4. Мөрәжәгатьтә муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт белән бәйлә вазыйфаларны, чикләүләргә һәм тыюларны үтәмәү, шулай ук хезмәт тәртибенә карата таләпләргә үтәмәү, муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтна китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык, мәнфәгатьләр каршылыгы барлыкка килү, муниципаль хезмәткәр тарафыннан башка коррупцион хокук бозулар кылу ихтималы турында мәғлүматлар булса, орган житәкчесе кадрлар хезмәтенен коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча бүлекчәгә вазыйфай затының (коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча эш өчен җаваплы вазыйфай затларның) доклад язмасы нигезендә мөрәжәгатьтә баян ителгән фактларга карата тикшерү үткәрүен

максатчанлыгы турында карар кабул итә. Әлеге тикшерү хезмәт тәртибе таләпләрен (муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан чикләүләргә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турында таләпләргә үтәү, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәү) үтәүне тикшерү булып тора һәм Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгьвалаучы гражданныр һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелә торган мәгълүматларның дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү турында нигезләмәгә таянып үткәрелә.

5.5. Мөрәжәгатътә бәян ителгән фактларны оператив-эзләү чараларын үткәрү юлы белән тикшерү зарур булса, мөрәжәгатъне карау барышында оператив-эзләү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле дәүләт органнарына запрос жиберелә.

5.6. Вәкаләтле органга кергән коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданныр мөрәжәгатә әлеге тәртиптә билгеләнгәнчә каралырга тиеш.

5.7. Мөрәжәгатътә куелган барлык сораулар буенча гражданныга жавап жибергәннән соң, мөрәжәгатъ контрольдән алына.

6. Гражданнырны шәхси кабул итүне оештыру

6.1. Гражданнырны шәхси кабул итү Сәмәкәй авыл жирилеге Башкарма комитеты житекчесе, аның урынбасары тарафыннан үткәрелә.

6.2. Кабул итү урыны, кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатъләр, гражданнырны кабул итү өчен жаваплы вазыйфай затларның элемтә телефоннары турында мәгълүмат массакуләм мәгълүмат чаралары аша гражданнырга житекерелә һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Сәмәкәй авыл жирилегенен рәсми сайтында урнаштырыла. Әлеге мәгълүмат шулай ук Сәмәкәй авыл жирилегенен мәгълүмат стендларында урнаштырыла.

6.3. Гражданнырны кабул итүне теркәү һәм исәпкә алуны органның оештыру эшләре бүлегенен әйдәп баручы белгече вазыйфай бурычлары нигезендә гражданнырны кабул итүне исәпкә алу журналында (1 нче кушымта) алып бара. Телдән мөрәжәгатъләрнен эчтәлеге гражданның шәхси кабул итү карточкасына (2 нче кушымта) кертелә, ул гражданны кабул итү датасы, аның фамилиясе, исеме, атасының исеме (сонгысы – булганда), аның яшәү урыны, кабул итүне алып баручы вазыйфай (вәкаләтле) затның фамилиясе, телдән мөрәжәгатънен эчтәлеге һәм аның буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүматларны үз эченә алырга тиеш. Күрсәтелгән реквизитлар башка кирәкле мәгълүматлар белән тулыландырылырга мөмкин.

6.4. Шәхси кабул итү вакытында гражданин шәхесен таныкклаучы документны күрсәтә. Гражданны мондый документны күрсәтүдән баш тарткан очракта, аның мөрәжәгатә аноним буларак карала.

6.5. Кабул итүне гамәлгә ашыручы вазыйфай (яки вәкаләтле) зат гражданны игътибар белән тыңларга һәм аның мөрәжәгатенен асылын жентекләп тикшерергә тиеш. Әгәр телдән мөрәжәгатътә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр ачык булса һәм өстәмә тикшерү таләп итмәсә, мөрәжәгатъкә жавап гражданин ризалыгы белән шәхси кабул итү барышында телдән бирелергә мөмкин, бу хакта гражданны шәхси кабул итү карточкасында языла һәм гражданин имзасы белән раслана. Калган очракларда мөрәжәгатътә куелган сорауларның асылы буенча язмача жавап бирелә.

Әгәр мөрәжәгатьтә хәл ителеше компетенциягә керми торган мәсьәләләр булса, гражданга аңлатма бирелә: ана кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәк.

Әгәр гражданга элек мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча жавап бирелгән булса, шәхси кабул итү барышында мөрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин.

6.6. Вазыйфай затлар гражданнарны шәхси кабул итүгә бәйле мәсьәләләр буенча башка жирле үзидарә органнарына, предприятиеләргә, учреждениеләргә яки оешмаларга мөрәжәгать итәргә хокуклы, аларның житәкчеләре һәм хезмәткәрләре аларга ярдәм күрсәтергә бурычлы: кирәкле белешмә һәм мәгълүмати материаллар (норматив хокукый актлар нигезендә хәбәр ителәргә тиеш булмаган мәгълүматлардан тыш) тапшырырга, квалификацияле консультацияләр, элемент белән тәмин итәргә, кабул итү өчен хезмәткәрләргә жибәрергә һ.б.

6.7. Граждан кабул итү бүлмәсендә әйләнә-тирәдәгеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч тудыручы гамәлләр кылган очракта, кабул итүне алып баручы вазыйфай (яисә вәкаләтле) зат Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле чаралар күрә. Кирәк булганда, эчке эшләр органнары һәм ашыгыч медицина ярдәме хезмәткәрләре чакырыла.

6.8. Органнарда гражданнарны шәхси кабул итү өчен билгеләнгән көннәрдә һәм сәгәтләрдә беренче чиратта шәхси кабул итү хокукына ия:

1) I, II төркем инвалидлар һәм (яки) аларның законлы вәкилләре (ата-ананың берсе, уллыка алуучылар, опекун яки попечитель);

2) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясе Хезмәт Герое, сугыш хәрәкәтләре ветераннары;

3) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар арасыннан затлар, шулай ук аларның законлы вәкилләре һәм мондый балаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итүгә һәм яклауга бәйле мәсьәләләр буенча мөрәжәгать иткән вәкилләр;

4) кабул итүгә өч яшькә кадәрге балалар белән килгән гражданнар.

6.9. Шәхси кабул итү вакытында 1-4 пунктларда күрсәтелгән гражданнар беренче чиратта шәхси кабул итү хокукын раслаучы документны күрсәтәләр.

6.10. Органнар житәкчеләре беренче чиратта шәхси кабул итүгә хокукы булган гражданнарның өстәмә категорияләрен билгели алалар.

6.11. Беренче чиратта шәхси кабул итү хокукына бер үк вакытта берничә граждан ия булса, күрсәтелгән гражданнарны кабул итү аларның шәхси кабул итүгә килүе тәртибендә гамәлгә ашырыла.

7. Мөрәжәгатьләр белән эшләү торышын тикшерү һәм аларны карауны контрольдә тоту. Мөрәжәгатьләрдә булган мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

7.1. Органнар һәм вазыйфай затлар үз компетенциясе чикләрендә мөрәжәгатьләргә карау тәртибендә үтәлешен контрольдә тоталар, кергән мөрәжәгатьләрнең эчтәлеген анализлайлар, гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен үз вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрәләр.

7.2. Барлык язмача мөрәжәгатьләр, шулай ук гражданның шәхси кабул итү вакытындагы мөрәжәгатьләр үтәлү сроклары буенча контрольдә булырга тиеш, аларны карау нәтижеләре турында авторга җавап бирү яки тиешле орган яисә вазыйфай зат запросы буенча мәгълүмат бирү таләп ителә.

7.3. Турыдан-туры контроль буенча эш Сәмәкәй авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесенә йөкләнә.

Мондый контрольне гамәлгә ашыручы затлар хокуклы:

а) башкаручылардан һәм аларның турыдан-туры җитәкчеләреннән мөрәжәгатьләргә карау барышы турында кирәкле мәгълүматларны соратып алырга;

б) билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьләргә карау торышын чагылдыручы материаллар белән танышырга;

в) тиешле вазыйфай затларга мөрәжәгатьләргә карауны тикшерү барышында ачыкланган житешсезлекләргә бетерү буенча тәкъдимнәр кертергә.

7.4. Гражданның мөрәжәгатьләргә керүгә йогынты ясый торган сәбәпләргә ачыклау һәм бетерү максатында, еллык хисапны әзерләгәндә гражданның кергән мөрәжәгатьләргә гомумиләштерү һәм анализ ясала. Күрсәтелгән анализда кергән, бүтән адрес белән җибәрелгән һәм каралган язма мөрәжәгатьләргә, электрон документ формасында мөрәжәгатьләргә саны турында, шәхси кабул итүдә кабул ителгән гражданның саны, гражданның шәхси кабул итү һәм күчмә кабул итү буенча вәкаләтле затлар турында, мөрәжәгатьләр тематикасы турында мәгълүмат булырга тиеш.

7.5. Мөрәжәгатьләр белән эшләүнең торышы (гражданның кергән мөрәжәгатьләргә анализ) Сәмәкәй авыл җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесенә еллык хисабында чагыла һәм бирелгән форма буенча Интернет челтәрендә Сәмәкәй авыл җирлегенә рәсми сайтында урнаштырыла (3 нче кушымта).

Гражданнар мәрәжәгәтләрән
карау буенча эш тәртібенә
1 нче кушымта

Гражданнарны кабул итүне теркәү журналы

№	ФИАи, туган елы	Эш урыны	Адресы, телефон номеры	Сорауның эчтәлеге	Искәрмә

СӘМӘКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КИЛУЧЕНЕҢ ШӘХСИ КАРТОЧКАСЫ

ФИАН _____

Яшәу урыны _____

Социаль хәле _____

Ташламалы состав _____

Мөрәжәгать итү датасы « ____ » _____ 202__ ел, журналда теркәү номеры _____

Сорау темасы _____

Әлеге сорау буенча беренче тапкыр, кабат мөрәжәгать итә _____

(кирәкчесенә астына сызарга, әгәр мөрәжәгать кабатланса, алдагы мөрәжәгатьнең датасын күрсәтергә)

Сорауның кыскача эчтәлегә _____

Житәкченең күрсәтмәләре _____

Мөрәжәгать буенча нәтижәләр _____

Әңгәмәне алып барды _____

Телдән җавапка риза _____

« ____ » _____ 202__ ел

_____
(имза)

Сәмәкәй авыл жирлегә Башкарма комитетында
гражданнар мөрәжәгатъләре белән эшләү турында
статистик мәгълүматлар

Мәгълүмат исеме	Цифрлы мәгълүматлар	
	_____ел	_____ел
Барлык кәргән мөрәжәгатъләр (хат, шәхси кабул итү, электрон мөрәжәгатъләр)		
шул исәптән электрон мөрәжәгатъләр (Интернет, электрон почта)		
Шул исәптән шәхси кабул итүдә кабул ителде:		
Контрольгә алынды		
Уңай хәл ителде		
Урынга чыгу белән тикшерелде		